

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan srečer, iznahui nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele na vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom na vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 80 kr. za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 80 kr. na četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poštnina znača. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljavate naročnine, se ne ozira. Za osmanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 5 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12. Upravljanje naj se blagovoljno podiljati naročnine, reklamacije, osmanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Volitve na Nemškem.

Z velikim zanimanjem čaka vsa Evropa izida ožih volitev v nemški državni zbor. Te ožje volitve se vrše danes, a budi njihov izid že kakršenkoli, utis, kateri je naredil izid prvih volitev, se ne da popolnoma izbrisati.

Pri volitvah due 16. t. m., katerih izid je šele zdaj po uradnih izkazih znan, je prišlo samo v 209 volilnih okrajih do definitivne rešitve, za 188 mandatov pa je treba ožih volitev. Izmej poslancev, kateri so bili pri prvi volitvi izvoljeni, jih pripada konservativni stranki 38, svobodni konserativni stranki 10, katoliškemu centru 85, protisemitski stranki 5, narodni liberalni stranki 10, svobodomiseln združitvi 1, svobodomiseln ljudski stranki 1, socijalnodemokratični 32, poljski 13, danski 1, kmetski zavezi 3, deset poslancev pa ne pripada nobeni frakciji.

Zanimivo in značilno pri tej prvi volitvi je to, da so socijalni demokratje dosegli izredno velik in pomemben uspeh. Dobili so pri tej prvi volitvi dosti več mandatov, kakor pri zadnjih volitvah, a tudi število njihovih volilcev se je znamenito pomožilo. Dva in pol milijona glasov je bilo oddanih za socijalnodemokratične kandidate, a v osemdesetih okrajih pridejo socijalno-demokratični kandidatje v ožje volitev. Z vladne strani se dela sicer z vsemi silami na to, da bi se vse stranke združile proti socijalnim demokratom, a v zlici temu upajo socijalni demokratje na zmago.

Napačno bi bilo misliti, da se imajo socijalni demokratje za svoje uspehe zahvaliti samo svojemu programu, svoji agitaciji in disciplini svojih pristašev. Največ jim je pripomogla občna nezadovoljnost z vladajočimi razmerami, ker je privabila v njih tabor vse radikalne elemente, četudi niso socijalno-demokratičnega mišljenja.

Zanimiva okolnost je tudi to, da so bile liberalne stranke pri prvi volitvi skoro uničene. Narodna liberalna stranka je bila nekdaj merodajna in odločilna v parlamentu, Bismarck se je nanjo opiral, sedaj pa jo je zadela tista usoda, kakor Evgena

Richterja svobodomiseln stranko. Izgubila je vso zaslombo v narodu in postala strančica brez pomena. Liberalne stranke na nemškem so ubite in ubilo jih je njihovo nasprotstvo vseh socijalnim reformam, njihovo medlo postopanje v svobodnostnih rečeh in njihovo tosnoščno manchesterstvo.

Zato pa je katoliški centrum ohranil vse svoje pozicije. Doslej še ni ničesar pridobil, pač pa utegne pri ožih volitvah dobiti še kateri mandat in bo tudi v prihodnje igral velevažno, da, odločilno ulogo v nemškem državnem zboru. Čuden slučaj! V državi, kjer ima veliko večino protestantsko prebivalstvo, se mora vlada naslanjati na katoliško stranko in mora njeno podporo plačevati z dragocenimi koncijami. Pri vseh vprašanjih odločuje katoliški centrum in ni mu to na škodo.

Oje volitve v tem oziru ne bodo ničesar premisle. Tudi v novem državnem zboru bodo tri velike stranke, ali volitve so pokazale še nekaj drugačega, pokazale so, da gineva na Nemškem nacionalna ideja. Ljudstvo se obrača k strankam z velikimi programi, z jasnimi načeli, k strankam, katere se drže svojih načel in se resnično in energično trudijo za njih uresničenje, nacionalna stranka pa ni pod svoj prapor nikogar privabilo.

Nas Slovane, katerim je ta ideja toli nevarna, mora le veseliti, da je pri volitvah učakala poraz, in želeti moramo, da bi se čim bolj ojačili tisti dve stranki, ki sta nemškemu nacijonalizmu najnevarnejši, katoliška in socijalnodemokratična stranka.

V Ljubljani, 24. junija.

Dunajski župan o Schönererjancih. Na volilnem shodu v Margarethnu je dejal dr. Lueger: Ali cesarske oblasti res ne vedo, da so Schönererjanci veleizdajice? Ali ne vedo, da govoré ti ljudje nezaslišano proti državi, proti obstanku Avstrije in proti dinastiji? Ali tega c. kr. državna pravdništva in c. kr. sodniki res ne vedo? Človek bi mislil, da zadošča že to, kar se natisne o teh ljudeh, da se odpró vradi oči, in da sprevidi, kakšen namen imajo ti ljudje! Ali ne veste kaj je pisala Wolfsova „Ost-deutsche Rundschau“ proti svečanostnemu sprevodu

dunajskih otrok? V Avstriji je lažje delovati proti državi, kakor za njo. Če bi ne bilo krščanskih socialistov, bi bil Dunaj danes že v rokah veleizdajskih Schönererjancev! Na Ogerskem protežirajo Košutovce, na Avstrijskem pa Schönererjance. Če nimajo oblasti poguma proti tem ljudem, imeti moramo pogum mi!

Ruska ocena o Thunovem delovanju. „Novosti“ so prinesle uveden članek o dosedanjem delovanju avstrijskega ministerskega predsednika ter pravijo: Res ni možno reči, da bi se dosedanje akcije tega ministerstva odlikovalo z odločnostjo in doslednostjo. Ta vlada je pač le slaba kopija ministra grofa Badenija. Vse Thunove akcije in izjave v parlamentu so bile slabotne, zato se res treba batiti, da se ponovi v jeseni prav tista komedija, kakoršna je bila doslej. Parlament se snide zopet, toda zopet se izkaže, da je za delo nesposoben in zopet ga pošle Thun domov. Taka politika je prav bližu stanja brez vlade, katerega ne obsoja samo oponicija, ampak tudi večina.

Črnogorska domišljavost. „Neue Freie Presse“ je posvetila črnogorskemu knezu nov članek, poln sovraštva in zaničevanja, poln groženj in očitanj. Vidi se, da skuša „Neue Freie Presse“ povedati na polna usta in brez oblešalnih fraz to, kar je Goluchowskega „Fremdenblatt“ povedal le bolj priskrito in zavito. „Knez Nikola hoče določati usodo balkanskih narodov. V paroksismu svoje megalomanije se vasilje za rešitelja Vel. Srbije. Odkar sta se posetila srbski kralj in črnogorski knez ter je bil Nikola v Londonu, odtlej je začela Črna gora na tihem ruvati proti Avstriji. Ko pa je podaril car Čnigori 30.000 pušk in 100.000 patronov, je predernost Črne gore začela prezirati vsako obzirnost. Črnogorsko-albanski nemiri so le voda na mlin kneza Nikole. Črna gora hoče postati element nemirov na Balkanu. Tako kakor govoré na Cetinju proti Avstriji, presega že vsako dopustno mero, in če tudi se spominjam pri tem psa, ki laja v lunu, razume se samo ob sebi, da Avstrija takega agitatorskega počenjanja na svoji meji, počenjanja, ki hoče podreti sedanji red na severno-vzhodnem delu

še skrbi za moko, tobak, praznično obleko in tako dalje!

Žalostni časi so prišli. Desetic ni bilo, moke ni bilo, tobaka ne, in v nedeljo si Miha ni upal mej ljudi. Take čase je ostajal tudi ob nedeljah v Rakitniku, ležal in spal, če je mogel, sicer pa hodil in se potikal po gozdu in si z vodo in borovicami tešil želodec. Slab, potrt in sam s seboj nezadovoljen je ždel, v klopčič zvit, vrhu meline in si v mislih poželel Klančišarjevega brinjevca.

Sčasoma je začel piti na upanje. Zahajal je pogosteje h Klančišarju. Mudil se je včasih precej dolgo, da ga je moral Klančišar spravljati in pričanjati na delo: koparil je namreč Klančišarju. Včasih, ko je lezel ob luninem svitu proti kopičku nazaj, mu je bila glava nekam težka in noge nerodne in počasne. In Klančišarju se je zdelo, da Miha včasih malo zmedeno govori in da je začel po malem zanemarjati svoje delo. Zato mu je bil pred kratkim povedal naravnost in brez ovinkov, da mu kratkomalo ne daje več na upanje, dokler ne dosluži dolga.

Po tej osodepolni izjavi se je poprijel Miha dela zopet vestneje. Toda to so bili zanj pasji dnov. Jedel ni skoro nič, kadil le po malem, a pri tem slabel in se držal komaj po koncu. Žgal in koparil je, toda morebiti sam ne vede zakaj in kako

LISTEK.

Ogljar Miha.

(Spisal Iv. Goli.)

Gosto bukovje je tja proti koncu gozda vedno bolj izginjalo, ob robu pa, odkoder se je razprezalo naprej preko melin večidel samo pričutno hraستovje, je izginilo bukovje popolnoma. Na tem mestu se je dvigala in kadila na širokem, malo vzvišenem prostoru mogočna kopa, katero je zdaj pa zdaj, znašal in popravljal ogljar Miha.

Medli lunini prameni so le tu pa tam, kakor bi se bali gostih vej, na redko silili in prodirali na planotoč ob kopi. Zdaj pa zdaj so se, zlasti kadar je slučajno razmajal veter vrhove tam v obkrožni meji, kar scela usuli na pohojeno tratinu in za silo razsvitljevalo celo kopišče na okrog.

„Da bi te!“ — Prijetno iznenaden je zapazil ogljar Miha, da se je na osvitljenem prostoru nekaj zabilketalo. Nekaj svitlega in okroglega je bilo to. Hlastno je pograbil s črno, osojeno roko po tleh. Toda ni bila srebrna desetica. „Vraga!“ To je bila škriljasta pločica, ki se je morebiti slučajno odložila od večjega kosa tako na okroglo, ali pa so jo gorske grape tako obrusile in obelile valeč jo po rezkih strugah v nižino.

Ogljar Miha pa je bil potreben svitle desetice nocoj, kakor le kdaj.

Saj ni, da bi se človek čudil: — kar je prišel tako bolj v leta, žgal in kopal je tu v Rakitovcu sam in prav tako sam je tudi skrbel zase in svoje potrebe. Opoldne si je skuhal ob kopi ceno in slabo kosilce ter delal pri tem dan na dan po tistem starem kopitvu: jeden del je povzil takoj, ostalo pa je spravil v škrbastem lončku in si je shranil za zvezcer. Že izza mlada ga je rad bolel drob; pozneje mu je postajalo v tem oziru vedno huje. Včasih se ga je lotilo kakor na povelje. Bodlo ga je in ščipalo, da se mu je iskrila cela okolica pred očmi, ako je slučajno v mahu na trebuhi ležal, z rokami ril po zemlji in gledal v dolino pred seboj.

Ob vznožju Rakitovca je imel skopi Klančišar svojo krčmo, kjer je točil ljudem sladki požirek.

Kolikokrat ga je bil potreben ogljar Miha! Nu, pot do Klančišarja ni peljala v večnost: par stopinj dolgi po hribu in Miha je bil pri Klančišarju. Zakaj bi ne bil, če je kopa lepo gorela in se ni bilo bati nesreče?

Toda nekaj drugrega je bilo!

Klančišarjev brinjevec je stal celo desetico in cele desetico ogljar Miha ni premogel ob vsaki prilik in ob vsakem času. Služil je od sežnja borih šestnajst: — kdaj se kaj prisluži in po vrhu tega

Balkana, ne more dolgo molčé trpeti. Da na Cetinju povsem pozabijo, kaj je Črna gora naši monarhiji dolžna, in kolikor je bil knez Nikola na avstrijskem dvoru ne le dobrotno, nego tudi rado-darno sprejet, temu se ne smemo čuditi spriče moralne kakovosti Črnogorstva. Avstrija more steti Črnagoro kakor orehovo lupino. Črnagorska žaba ne sme postati resna nevarnost balkanskemu miru, zato poskrbi že Avstrija. Nadejati pa se je, da tudi Rusija ne pozabi pogodbe, ki se je sklenila glede Balkana še ne pred letom. Avstrija mora tudi naj-manjšemu psičku, ki laja na njo, pokazati z brco, naj miruje! — Ako je Črnagora toliko ničevna in slaba, čemu potem toliki hrup in toliko ogroženje?

V Nemčiji se vrše danes ožje volitve za državni zbor. Teh ožijih volitev je samo za 11 mandatov manj kakor znaša polovica vseh. Iz tega je razlagati veliko razburjenje velikonemških časopisov. Socijalni demokratje potrebujejo 16 mandatov, da dosežejo svoje prejšnje število. Mej 101 ožje volitvi se jim to ne le posreči, nego pridobé še nekaj novih. Znešnjava mej meščanskimi strankami je namreč tolika, da je vsako složno postopanje proti socialistom nemožno.

Špansko ameriška vojna. Mej tem ko streljajo uporni Tagali s topovi na ubogo glavno mesto Filipin, na Manilo, mej tem ko je že več tisoč Špancev ujetih ter nad polovico ondotne vojske ubite in ranjene, mej tem ko pobijajo španski vojaki lastne oficirje ter prehajajo karcev domaćih bataljoni na stran ustašev, prepriajo se v madridski zbornici o razmerah na Filipinah ter istikajo, kdo je kriv popolnega poraza, ali vlada, ali guverner, ali generali ali vojaki. Poleg tega pa imajo Španci še latentno ministersko krizo. Vsak čas pada kak minister in stari Sagasta se drži že par tednov le z največjim naporom svojega portfelja. Pasti pa mora v kratkem tudi on, kajti niti kraljica nima več za-upanja v njegove zmožnosti. Revolucionarne stranke delajo z vso silo na to, da izgine dinastija ter se ustanovi republika, Karlisti pa rujejo in ščujejo v to svrhu, da postane don Karlos kralj. Nekateri očitajo kraljici, da je ona kriva vse nesreče, in že so se oglašale vesti, da je kraljica-regentinja odstropila. Spretni in drzno pogumni vodja Tagalov, Aguinaldo je mej tem proklamiral neodvisnost te-publike filipinske pod ameriškim protektoratom. Jedino upanje Špancev, rezervna eskadra Camara, je nekaj dñij manevrirala po morju, potem pa se je — vrnila zopet v Kadiks. In Camara je storil čisto prav! Filipini so že izgubljeni, v kratkem zaplapola na ozidju Manile ameriški prapor. Pred Santagom je zbranih do 20 ameriških bojnih ladij, in ekspedičijski kor generala Shafterja se je že začel izkrcavati. Španci so torej na slabih nogah povsed, in res skrajni čas je, da sklenejo mir. — Izkrcanje ameriških čet se je začelo pri Baiquiri, 17 milj od Santiaga. Mej tem je streljala mornarica na utrjene kraje vzhodno in zahodno Santiago. Izkrcanje se je vršilo pod varstvom streljajočega brodova in 1000 Kubancev pod poveljstvom Castilla. Mej izkrcanjem so bili Španci v dvojnem ognju: streljali so na njih ustaši in topovi brodova. Tudi

Delal je kakor v neki duševni omicti, ker se je bil navadil in privadil posla. Po Klančišarjevem brinovcu pa mu je bilo že dalje bolj dolg čas. Toda pot do Klančišarja mu je bila zaprta. Dolgo se je premagoval, a naposled, po dolgem času je vendar hotel, moral poskusiti srečo. Tako ni mogel vztrajati!

Napotil se je h Klančišarju brez upanja in brez denarja. Noga mu je zastajala na potu in premišljeval je na vse strani, ali bi šel, ali bi ne. Naposled je bil vendar na trdnem, da gre — : zakaj ne, morebiti venderle ne bo zastonj, in če tudi, zamudil ne bo mnogo in kopa lahko gori sama in čaka še pol ure.

Šel je torej. — Ko pa se je bližal Klančišarju, zazvenela mu je semkaj od hiša vesela poskočna godba na uho. Klarinet, gosli, harmonika in Bog ve kaka godala še so se strinjala v prijetno harmonijo, da je ogljar Miha neljote pospešil korake in da mu je za čas hitreje zaplula kri po žilah. Klančišar je možil hčer in povabil na porokin predvečer godce in piskače, da bi se dostojo proslavil predvečer tako imenitnega dne.

Ogljarju Mihi je vzigralo srce ob veseli nadi — —

„Zavoljo sreče svoje hčere se me usmili, Klančišar, prosim te!“

pri Cabanatu in Agradoresu so se izkrcali ameriški vojaki.

Dopisi.

Iz Kranja, 23. junija. „Gorenjski Sokol“ priredil je dne 19. t. m. prvi svoj izlet v prijazni St. Jur, kateri se je nepridakovano dobro obnesel, bodisi v telovadskem, bodisi v zabavnem oziru. Ob 1/2. uri popoludne vabil je glas roga „Sokole“, da se prično zbirati in ko je ob 3/4. četovodja zaklical k nastopu, šteli smo lepo število 32 členov v društveni opravi. Odkorakali smo mej veselimi glasmi rogov naših vrhov trobentačev skoz Cirčki gozd in po Šentjurški planjavi proti St. Jurju. Predno smo dospeli v vas, doneko nam je že nasproti veselo gromenje topicev; ker se je pa služba božja nenačeno dolgo zavlekla, počakali smo pri prvih hišah, dokler se nam je dalo zaumenje: „dokončana“. Sredi vasi pred lepo okrašeno hišo našega oštirja gospoda Grajzarja pozdravil je gospod podžupan Kuralt imenom občine St. Jur vrle „Sokole“ v lepem govoru, zahvaljuje se jim, da so se spomnili našodnega St. Jurja in bodre jih z našušenimi besedami k vstrajnemu nadaljnemu delu v tem smislu. Na krepek „Na zdar!“ katerega jim je zaklical koncem govora, odzvalo se je našušeno zbrano občinstvo, katerega se je mej tem nabralo na stotine. Isto se je ponavljalo tudi po končanem odgovoru staroste Cirila Pirca, kateri se mu je v kratkih, jedrnatih besedah primereno zahvalil. Potem odkorakali smo v gozd gospoda Grajzarja, kjer se je imela vršiti javna telovadba. Ob 5. uri dal je glas rogu znamenje zacetka in z velikim zanimanjem obstopilo je zbrano občinstvo za proste vaje omejen prostor in ni se varalo v svojem pričakovovanji. Pod vodstvom vrlega našega predstelovadca Engelmana Jankota izvajalo je dva set društvenih členov precizno v lepem taktu proste vaje s palčimi, katerim se je zbrano občinstvo dilo in jih aklamiralo z živahnim ploskanjem. Ko so se zavrsile proste vaje, nastopilo je pod predstelovadčevim vodstvom devet društvenih telovadcev na drogu in bradiji. Vaje, katero so se izvršile na teh dveh orodjih, pa so uprav presenetile gledalce in pokazali so vrli telovadci, da gojé poleg narodnostne tudi hrepko telovadsko, to je pravo sokolsko idejo in pokazali so velikanski nepridakovani napredki, kateri nas je napolnjeval z lepo nado za prihodnost. Po telovadbi razvili se je pod mogočnimi gozdnimi velikani vesel ples, kateri je trajal do pozne ure zvečer. Potem smo zopet veselo odkorakali domov z veselo nado v prsih da bode ta izlet obrodil še lepe sadove, z nado, da se zdramite in vnamete tudi Vi, Šentjurčani, za idejo sokolsko ter s tem pomoretate po Vaših modeh v prospah majke Slave.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. junija.

— (Slovenčina — brezpravna) Poročilo o včerajšnji obravnavi pri graškem nadsodišču je v vseh slovenskih krogih napravilo največji utis. Dodati je temu poročilo še to, da je senat razglasil sodbo samo v nemškem jeziku, dasi je celo najvišje sodišče po cesarskem patentu z dne 7. avg. 1850. izdajati v jednakih slučajih razsodbo tudi v tistem jeziku, v katerem se je obravnavalo v prvi instanci. Senatni predsednik Ledenig, jeden najstrastnejših nemškutartarjev, je na to zahteval od zastopnikov, naj zapisnik podpišejo. Dr. Stor je vzel zapisnik in izjavil: Tega ne podpišem 1. radi tega ne, ker je

Toda Klančišar ni utegnil.

„Samo jeden požrek!“ . . .

Toda Klančišar zopet ni utegnil: „Nimam časa; saj vidiš, da ne vtegnem!“

Miha se ni smel manditi, kopa je dogorevala. Obupajoč in s težkimi koraki se je napotil zopet v klanjec. Noge so se mu šibile in glava mu je lezla na prsa, ko se je, grabeč se za grmičevje ob potu, plazil in vlekel v hrib. Zajedno ga je dušila sapa in stiskalo po trebuhu, da se je sesedel tu pa tam in se moral resno premagovati, da ni obležal sredi pota. Z največjo težavo se je privlekel do kopisce.

Noč je bila mrzla. Kako prijetno mu je delo, ko se je mogel zmučen in utrujen vleči prav tesno k vznožju kope, da mu je duhtela gorkota v telo! Brezmiselno in sanjavo je zrl nekaj časa za črni gručami dima, ki se je na gosto valil iz kopinega žrela v mesečno noč. Toda le malo časa je zrl tako. Trud in skrb sta ga bila prevzela in premagala naposled, da so se mu kar polagoma poizgubile sanje misli in da so se mu trudne oči, kakor bi se bile naveličale zreti za črnim dimom, zaprle v dolg, prijeten sanj — —

Zjutraj so bili dobili mestni lovci na vse zgodaj poleg pogorišča nekaj ožgauih kostij in pa močne okovane škornje. Samo to je bilo preostalo po oglaru Mihi.

zapisnik pisan nemški, 2. radi tega ne, ker se ni obravnavalo slovenski, kakor bi bilo postavno. Isto tako je izjavil tudi dr. Krisper. Razpravi je prisostvovalo jako mnogo graških pravnikov; bilo je pač vse lepo pripravljeno. O tej stvari bodoemo še obširnejše govorili čim dobimo natančnejše podatke o razlogih, s katerimi je graški senat pod predsedstvom Julija Ledeniga utemeljeval svoj sklep. Naše pravno prepričanje je, da je višje sodišče graško s tem sklepom na nečven način potepalo pravico. V senatu so bili razen Ledeniga višjesodni svetniki Lulek, Tomšič, Bayer in Scheuchenstuel, zapisnikar je bil dr. Skumovič. Ob sebi je umevno, ako obvelja včerajšnji sklep graškega višjesodnega senata, s katerim se je slovensčina proglašila za brezpravno pri višjem sodišču, da začnemo najbrezobzirnejši boj za svojo pravico, in da ne bomo odnehali, dokler ne dosežemo popolne zmage

— (Pokop dr. Ferd. Jančarja) se je vršil včeraj zvečer ter je bil prav lep. Udeležilo se ga je jako mnogobrojno občinstvo, mnogo dom. gimn. profesorji z ravnateljem Senekovičem in nadzornikom Levcem na čelu, večje število akademikov in nekaj dijakov. Akademiki so zapeli pred domom in na grobu pokojnika dvoje žalostink. Dodatno omenjam, da se je vrnil dr. Jančar šele pred petimi dnevi iz Florence, kjer je — prišel iz Rima — obležal v bolnici.

— (Nemške provokacije.) V nedeljo ponoči je v Florijanskih ulicah nastal velik škandal in to v sled nesramnih nemških provokacij. V gostilni pri Lagerju ali pri „Kleblattu“ je shajališče nek: nemških nacionalcov. Ti imajo tam svojo, z velikonemškimi barvami in emblemi okrašeno sobo, kjer popivajo in tulijo časih tako, da se vsa okolica škanalizira. Ti nemški predstniki so v nedeljo ponoči s svojimi nesramnimi provokacijami prouzročili konflikt z nekaterimi Slovinci. Nemci so bili v večini in so vsled tega bili pogumni. Hrup je bil tolkišen, da so bile vse Florijanske ulice po konci in da so ljudje razgrajači polivali z vodo. Mej nemškimi razgrajači so bili tudi: uslužbenec Katoliške Tiskarne Rajakowitsch, jeden dijak Mahrove šole in nadobudna sina kleparja Stadlerja, Makso in Gvidon. Policija je razgrajača artovala in so bili vsi obsojeni na primerne globce. Mej obsojeni je 12 Nemcev in 5 Slovincov.

— (Brezznačajnost) Pevsko društvo „Rakitovec“ v Selcih si je naročilo društvene čenice pri nemškutarskem klobučarju Pocku. Ker nam je znano, da je izšla odredba, konfiškovati naš list, ako bi poskusil prouzročiti bojkot kakega nemškega ali nemškutarskega trgovca ali obrtnika, in ker nečemo pisati za državnega pravdnika, zato tudi ne bomo nikomur prigovali, naj ne hodi k Pocku; vprašamo pa pevsko društvo „Rakitovec“, če se misli s Pockovimi čepicami kdaj prikazati v narodni družbi? Mi bi mu tega ne priporočali.

— (Društveni klub slov. biciklistov „Ljubljana“) se snidejo v nedeljo zjutraj ob polu 5. uri na dirkališču, odkoder se peljejo v Zagorje.

— (Podjeten fant.) Na južnem kolodvoru stoječi stražnik je bil predvčerajšnjim močno presenečen, ko je pristopil k njemu natakar in mu naznani, da je neki fantič zanj plačal pol litra vina. Stražnik se je zanimal za neznanega „dobrotnika“ bolj kakor za vino in storil je prav, kajti na policiji se je izkazalo, da je bil ta 14letni fantič, sin imovitega židovskega trgovca, pobegnil z Dunaja. Fantič je bil z Dunaja ušel z bicikлом. V Gradcu je bicikel prodal in se potem z železnico peljal proti jugu. Hotel je v Trst, čez more — Bog ve kam, a prišel je samo do Ljubljane, od koder ga je policija seveda v varstvu zanesljivega moža poslala nazaj na Dunaj.

— (Poskušen samomor.) Včeraj poskusil se je brambovec Janez Ciglar v straničnu brambovske vojašnice usmrtili. Vstrelil je iz puške trikrat proti sebi, a se je le teško ranil tako, da so ga morali prenesti v vojaško bolnico. Vzrok poskušenemu samomoru je neznan.

— (Nepreviden voznik) povabil je včeraj popoludne na Karlovski cesti 13 let starega Janeza Sitarja. Deček je bil le lahko poškodovan.

— (Zdravstveno stanje v Ljubljani.) Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 12. do 18. junija kaže, da je bilo novo-rojencev 26 (= 38.61 %) umrlih 21 (= 31.18 %), mej njimi je umrl zo vratico 1, za jetiko 7, za vnetjem sopilnih organov 1, vsled mrtvouda 2, za različnimi boleznimi 10. Mej njimi je bilo tujcev 7 (= 33.3 %), iz zavodov 9 (= 42.8 %). Za infekcijskimi boleznimi so oboleni, in sicer za vratico 1, za varicello 1 oseba.

— (V „Narodnem domu“) bo jutri zvečer na vrtu vojaški koncert.

— („Narodna kavarna“.) Jutri se otvorja nova kavarna g. Fr. Krapeša. Nastanjena je na najlepšem kraju, v Ponagradovi hiši na Dvorskem trgu. Ta kavarna je v okras našega mesta in je prvi lokal, urejen po jugoslovenskih motivih. Slovenski arhitekt g. Jager, izredno nadarjen umetnik, je na podlagi najvestnejših studij naredil načrte in ustvaril umetniško delo, katero mu dela čast

in katero je vredno obče pozornosti. Slikarska dela in pohištvo je napravljeno po g. Jagra načrtih in gre dotednjim obrtnikom vse priznanje. Gospod Krapeš je žrtvoval jako mnogo, da je svojo kavarno uredil tako lepo in ker je sicer vreden vse podpore in ker je vrl naroden mož, zato je upati, da bode občinstvo njegovo lepo, z vsem komfortom urejeno in z mnogimi časopisi založeno kavarno toliko marljiveje obiskovalo, ker bo to vsekakor jedna najodelnejših slovenskih kavarn.

— (Politično in gospodarsko društvo za Notranjsko) priredi v sredo, 29. junija, dne sv. Petra in Pavla, javen ljudski shod na Raketu v gostilniških prostorih g. Lovro Sebenikarja. Na dnevnem redu so poročila odbornikov politične in gospodarske vsebine ter razneterosti. Želeti je, da se govorniki, ki hočejo predlagati kakre resolucije, prej priglaše odboru. Začetek zborovanju ob 4. uri popoludne. K obilni udeležbi vabita za odbor — F. Arko, predsednik. — dr. Treo, tajnik.

— (Iz Litije) 23. junija. V Litiji se snuje oleževalno društvo. — Izlet „Glasbene Matice“ v Ljubljani v romantično Zagorje prihodnjo nedeljo vzbudil je v našem trgu splošno zanimanje. — Litija boste isti dan častno zastopala v Zagorje, in tudi bližnje Šmartno ne boste zaostajalo. — Tukajšna prosto voljna požarna bramba priredi v nedeljo, dne 3. julija t. l., popoludne v narodni gostilni „pri Fortuni“ veliko vrtno veselico. Pri tej veselici nastopi prvič javno novo ustanovljena tovarniška godba. — Imenovana godba, ki broji 12 mož, pričela se je pred tremi meseci uriti, in je v tem kratkem času pod spremstvom tukajšnjega kapelnika gosp. Petra Jereba se že kako dobro izurila.

— (Iz Borovnice) se nam piše 23. junija: Na tukajšnjem kolodvoru pripetila bi se bila danes zjutraj ob pola 7. uri kmalu velika nesreča. Tovorni vlak, umikajoč se kurirnemu vlaku, vozil je počasi nazaj na nasprotni tir in mej tem, ko je bila polovica vlaka na jednem, druga polovica pa že na nasprotnem tiru, pridrda iz Ljubljane kurirni vlak in zadene ob steno voza s tako silo, da je bil taisti in še jeden drug voz precej poškodovan. Strojvodja kurirnega vlaka, opazivši nevarnost, ustavljal je svoj vlak z vso silo, a ni se mu posrečilo nesreči se popolnoma izogniti. Tudi bližnji čuvaj tekel je kurirnemu vlaku nasproti in dal znamenje, da naj se vlak ustavi in s tem veliko pripomogel, da se ne pripetila kakre večja nesreča. Koga da zadene krvida, pokaže preiskava,

— (Odhodnica dr. Gestrina) Poroča se nam iz Novega mesta: Včeraj zvečer bila je pri Štamburju odhodnica g. dež. sod. svetnika dr. Karola Gestrina, staroste tukajšnjih sod. svetnikov. — Dr. Gestrin bil je člen vseh narodnih društev ter bodisi kot uradnik bodisi kot družabnik pri vseh jaks prijubljen. Bil je vedno vesel družabnik, vrl značaj, dobrega humorja in zelo dobrosrčen. Kako ga je vse čislalo in rado imelo, pokazala je včerajšna velika udeležba njegove odhodnice. Prišla je vsa inteligencia (gospodje in veliko dom). Govorili so: svet. Škerlj v imenu sod. predsednika, dr. Schegula kot župan, dr. Poznik kot predsednik čitalnice, dr. Volčič kot predsednik pevskega društva dr. Žitek kot starosta „Sokola“ in veliko drugih, katerim se je gosp. dr. Gestrin ginjen, s solzami v očeh zahvalil Sploh je bil lep večer. Gosp. dr. Gestrin vžival bo pokojnino v Ljubljani, kamor mu sledi najsrčnejše želje, da bi živel v miru še mnogo let!

— (Pazite na otroke!) Iz Novega mesta nam pišejo: V Smolinjavi pri Novem mestu, ustreli je včeraj 22. t. m. 9letni I. Smuk svojega tri leta mlajšega bratca. Fanta sta bila sama doma; stareji je snael puško, katera je visela v sobi ter baje igraje se z njo, vstrelil po nesreči mlajšega brata. —

— (Slavnostna otvoritev črnomaljskega vodovoda) bo dne 11. julija t. l. Slavnostni govor bo govoril poslanec dv. svesnik Šuklje.

— (Promocija.) Gosp. Anton Žigon iz Ajdovčine, bivši Triglavjan, bil je dne 22. t. m. na graškem vseučilišču promoviran doktorjem medicine.

— (Slovensko pevsko in bralno društvo „Maribor“) je izvolilo pri izvanrednem občnem zboru dne 20. t. m. sledeče gg.: Predsednikom dra. Radoslava Pipuša, podpredsednikom Jakoba Milavca, tajnikom Franu Čuša, blagajnikom Antonu Rebata. G. Stefan Slabinšek, dosedajni predsednik in ustanovitelj društva prevzel je vodstvo petja.

— („Sonnenwendeier“). Pišejo nam s kranjsko-koroškega kota: Naši nasprotniki kaj hitro uporabijo vsako priliko, da morejo izzivati vse prekrotke Slovence. Kot posebno primerne se jim vidijo žentjanzeve slavnosti. Celovške „Freie Stimmen“, ki že nekaj časa sèm prav pridno pišejo o „zatiranih“ kranjskih nemških bratih, so prinesle v svoji zadnji številki cel program, kako se naj vrši dne 26. t. m. „Sonnenwendeier“ v Beli Peči in na Gorenjskem, če, to je „nemški mejni kamen“. Če se hočemo ravnavati po mislih nasprotnikov, ki vedno in vedno le trdijo, da ne pusti vmešavati se Kranjem v koroške razmere, tedaj smejo po vsej pravici tudi naši kranjski bratje zahtevati od njih, da naj opusti izlete na Kranjsko, kateri imajo zgolj agresiven

značaj. Tudi si labko iz glave izbijejo, da je mejni kamen nemški pri Beli Peči. Ne, mejni kamen je gori pri Celovcu! To naj si gospodje okrog „Freie Stimmen“ dobro zapomnijo. Odveč so nam oni vročekrni nemški nacionalci, ki bi radi vsled povabila omenjenega lista prišli na Gorenjsko si kri bludit. O, naj rajše lepo mirno doma ostanejo in naj se podadó kresove žgat magari na Veliki Zvonar! S tem izpolnjujemo le svojo dolžnost, da svarimo morda preveč optimistične „Bismarckovce“, naj ne hodijo zgage delat na Kranjsko, da je ne skupijo!

— (S pliberškega okraja na Koroškem) se nam poroča, da se je primeril zadnjo nedeljo obžalovanja vreden slučaj distriktnemu zdravniku dru. Höhnmu iz Guštanja. Ko se je namreč s svojo rodbino vračal iz Luč domov, je vozil po strmih klancih. Zavori so odjenjali baš na najbolj nagnjenem mestu ceste, in konji so dirjali nizdoli. Potniki so vsled tega odleteli z voza na levo in na desno. Zdravnikova gospa se je precej pobila na glavi, hčerki se je izpahnila roka, sina pa je voz vlekel še precej časa seboj, ker se je za obleko vjel na voz. — Due 26. t. m. vršil se bo v Guštanju ljudski shod, na katerem bo poročal državni poslavec pete kurije, dr. Artur Lemiž, o „svojem delovanju“ v državnem zboru. Neumljivo je, kaj hoče v tem slovenskem kraju ta nemškutar! Ali se je morda že slovenski naučil v tem času, odkar je prešel na Dunaj? Ko bi guštanjski Slovenci imeli kaj žilavosti, bi dru. Lemižu jedenkrat za vselej vzeli veselje regoviliti na slovenskih tleh.

— (Nova pošta.) Dne 1. julija 1898 odpre se v Kozani na Primorskem, okraj Gorica, nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob jednem služboval kot nabiralnica poštno-hranilničnega urada. Zvezo bode imel s poštnim uradom v Kojskem jedenkrat na dan po poštnem selu.

— (Brzjavni in telefonski promet meseča maja 1898) Na c. kr. brzjavnih postajah tržaškega poštnega ravnateljstva bilo je meseca maja 1898 in sicer na Primorskem: oddanih 49.290, došlih 54.222, tranzitnih 140.785, skupaj 244.297 brzjavk; od teh jih odpade na Trst sam oddanih 33.991, došlih 36.766, tranzitnih 128.799, skupaj 199.556 brzjavk. Na Kranjskem: oddanih 7304, došlih 9357, tranzitnih 14.092, skupaj 30.753 brzjavk. Telefonski promet. a) V interurbanskem telefonskem prometu bilo je v isti dobi v Trstu 1898, v Opatiji 335, v Pulju 84 in v Ljubljani 182 pogovorov. b) V lokalnem prometu govorilo se je v Trstu 200.100krat, v Pulju 5193krat, v Gorici 3503krat, v Opatiji 1336krat in v Ljubljani 6859krat.

— (Razpisana služba.) Pri deželnem užitninskem zakupu je oddati več mest dacarjev. Reflektantje, ki se v užitninskih zadevah popolnoma izurjeni in še niso stari 40 let, naj se oglase pri nadzorništvu samostojne dež. naklade.

* (Bolgarski knez in kneginja) odpotujeta prve dni julija v Petrograd, kjer ostaneta štiri dni. Ž njima pojde tudi princ Boris, deželni metropolit ter Stojlov.

* („Fram“ zopet na sever.) Nansenova ladija „Fram“ je odplula včeraj 23. t. m. zopet na severno poloto. Ladijo vodi zopet kapitan Sverdrup.

* (Krvava drama.) V Požunu je nedavno nstrelil vitez Stefan pl. Jenik svojega 13letnega sina in 15letnega hčer, potem pa je usmrtil še sebe. Povod temu grozemu činu so bile slabe gmotne razmere. Baš ko bi mu bili imeli prodati posestvo, je končal svojim in sebi življenje.

* (Vihar podrl vso vas.) Na Sedmograškem je te dni divjal tolik vihar, da je podrl in odnesel vso vas Detrehem. Tudi stari grad Kemeny je porušil. Vihar s ploho je trajal le 1/4 ure.

* (Nima besede.) V Luksemburškem državnem zboru vlada velik boj za besedo. Socijalnodemokratski zastopnik dr. Welter, sila dolgovezzen govornik namreč vedno na dolgo in široko razpravlja vsako, bodisi kakoršnokoli vprašanje tako, da poslanci kar beže, kadar začne govoriti. Nedavno se je razpravljal zakon o točarini. Dr. Welter je seveda takoj prosil besede. Toda jedva je začel govoriti, je bila dvorana že prazna. Zbor torej ni mogel ničesar skleniti. Drugi dan je začel Welter zopet govoriti, a dvorana se je iznova hitro izpraznila. In tako je začel vsaki dan svoj govor „v drugo“, „v tretje“, „četrto“ toda nadaljevati ga ne more nikdar, ker je dvorana vedno — prazna.

* (Zanesljivost španskih vojakov na Filipinih.) Iz Mandie se poroča, da je pred 5 dnevi prišlo do boja med Španci in ustaši. General Monez, ki je hitel s 30 000 vojaki Manili na pomoč, je bil od ustašev zajet in od vseh strani napaden. V ob upnem boju je padel smrtno zadeti general. Čete domačinov so potegnile s sovražnikom, 600 Špancev pa, ki so še zvesti ostali, se je udalo, ko so bili skoraj vsi častniki mrtvi. Ko se je bitka začela, je bataljon domačinov, o česar zvestobi Španci niso nikdar dvomili, začel streljati na svoje častnike, katerih je padlo pet. Jednak slučaj se je pripetil pri Zapoti, kjer se je ves polk pridružil sovražnikom.

* (Največji pijanci v živalstvu) so bajé — metulji. Neki francoski učenjak prioveduje, da se-

sajo metalji toliko časa sok iz cvetlic, katere imajo v sebi veliko alkohoła, dokler onemogli ne oblezé. Naravoslovec, kateri je pri metuljih opazil to lastnost, jih je dal nekoč veliko žganja, in sesali so ga tako dolgo, da so bili povsem pijani ter so zaspali potem za več ur.

* (Strašna nesreča.) V Londonu so spustili dne 21. junija veliko novo vojno ladijo „Albion“ na morje. Vse se je vršilo jako slavnostno. Yorški vojvoda je baš dokončal svoj govor; yorška vovodinja pa je razbila šampanjko ter presekala zadnjo vrv, ogromna ladijo je zdrknila z vso silo na morje, tedaj pa so jo razburkani morski valovi butnili ob oder za gledalce s tako močjo, da se je oder podrl in 200—300 gledalcev je padlo v vodo. Nastal je strašen krik; ko so ljudje prihiteli, da rešijo utapljaljoče se gledalce, so jih spravili tudi res veliko na suho in menili so že, da so vse rešeni, a kmalu so se prikazala na morju mrtva trupla, katerih so našli že nad 30. Brščas pa jih najdejo še več.

Knjige in članki

— „Izvestja muzejskega društva za Kranjsko“. Vsebina 2. sesitka: M. Slekovec: Dnešni k zgodovini cerkv in far na Kranjskem. Valvazorjeva knjiga grbov. Jos. Benkovič: Kranjski bogoslovci v Rimu. Mali zapiski. K. Črnočar: Slovenska Lutrova postila iz 1. 1595. P. B.: Odok imen Horjul? M. S.: Prazgodovinska in rimska gradisca v Žentjurški župniji in v okolici. M. S.: Nekaj o uničenju gotskih oken v naših starih cerkvah. M. S.: Stara gotska soha sv. Štefana.

— Za poštne, brzjavne in druge javne ali privatne urade. Gosp. M. Vrbnjak, c. kr. poštni oficjal v Gradcu, je izdal jako praktično in koristno brošurico, kateri želimo največjega razširjenja. Ker se večkrat zgodi, da je slovensko ime raznih krajev po Kranjskem in drugod neznano, se tako pismo zamudi ali pa celo povsem izgubi. V to svrhu je v abecednem redu sestavil g. Vrbnjak imenovanja (slovensko nemška) vseh uradov, oblastij, šol, civ. in voj. zavodov i. dr. ter pridejal imena (slovensko-nemška) vseh poštnih uradov na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem s pripombo, ali je ondi brzjavni urad državen ali železniški. Ta knjižica, ki obsegajo 40 strani ter se more naročiti pri g. sestavitelju (poste restante), bo izvestno mnogo pomogla sloven. imenovanju naših krajev do javne veljave ter zabranila pačenje slovenskih imen. Naj bi segli vse uraditi po nji!

Telefonična in brzjavna poročila

Dunaj 24. junija. Cesar je danes sprejel ministarskega predsednika grofa Thuna v posebni avdijenci. Sodi se, da je ta avdijenca v zvezi z zakonskimi načrti, katere hoče vlada uveljaviti.

Dunaj 24. junija. Danes se je vršil jubilejski sprevod dunajskih šolarjev in šolaric. Sprevoda se je udeležilo kacih 70 000 otrok. Trajal je poldružno uro. Na ogovor županov se je cesar zahvalil z daljšim ogovorom.

Praga 24. junija. Župan Podlipny je izdal poseben razglas, v katerem se zahvaljuje prebivalstvu za sodelovanje, podporo in disciplino pri Palackega slavnostih.

Praga 24. junija. Tu se delajo velike priprave za udeležbo pri Mickiewiczevi slavnosti v Krakovu, češka akademija, muzejsko društvo in znanstveno društvo pošljejo posebne deputacije v Krakov.

Budimpešta 24. junija. Tukajšnje so diše je urednika slovaških „Narodnih Novin“, Piotra obsodilo na osem mesecev v ječo in 600 gld. globe, češ, da je bujškal proti Mađarom, ker je v svojem listu govoril o brezpravnosti Slovanov na Ogerskem. Pri tej priliki se je državni pravnik zagajal v Palackega slavnost in trdil, da je Slovak Dula s svojim govorom v Pragi storil veleizdajstvo.

Budimpešta 24. junija. Tukajšnji listi trde, da je nadvojvoda Josip potoval v Beli grad, ker se je srbski kralj Aleksander zaročil z njegovo hčerjo, leta 1883. rojeno nadvojvodino Elizabeto.

Rim 24. junija. Tudi Visconti Venosta ni mogel sestaviti novega ministerstva. Zdaj je to nalogu prevzel general Pelloux, a sodi se, da tudi on ničesar ne doseže. „Italie“ meni, da ne preostaja drugega, kakor vlado izročiti Rudiniu ali Zanardelliu in parlament razpuсти.

Madrid 24. junija. Oficijozno se razglaša, da so Španci odbili ameriški naskok na Lecaros.

Washington 24. junija. Iz Havane se poroča, da so Amerikanci včeraj pet ur bombardovali trdnjavo Mora.

100.000 krov in štirikrat 25.000 krov so glavni
dobjiki velike jubilejne razstavne loterije, ki se
izplačajo v gotovini z odborkom le 20%. Svoje častite
čitatelje opozarjam, da se vrši prvo žrebanje nepreklicno
dné 25. junija 1898.

Melusine mazilo za lice

odstranjuje v najkrajšem času vsakovrstne pogo, ličajo
in možolče (spuščaje). — Popolnoma neškodljivo.

1 lioček 35 kr.

Higien. medicinično milo

zraven 35 kr. (987-17)

— Jedina zaloga —

deželna lekarna Ph. Mr. M. Leusteka
Ljubljana, poleg mesarskega mostu.
Telefon štev. 68.

Umrli so v Ljubljani:

V hiralnici:

Dně 21. junija: Jera Toporiš, gostija, 58 let, ostarelost.
V deželni bolnici:

Dně 20. junija: Alojzij Savinšek, železn. delavca sin,
18 ur., življenska slabost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Junij	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavin v mm v 24 urah
23.	9. zvečer	733,4	20,6	sl. jug	oblačno	
24.	7. sjutraj	736,8	13,4	sl. svzh.	dež	18,6
"	2. popol.	737,7	17,5	sr. jug	del. jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 22,1°, sa 3,5° nad
normalom. Po noči od 2°, -3. ure nevihta, močan veter,
potem dež.

Samo 50 kr. za 4 žrebanja.

Glavnidobitek 100.000 krov 25.000 krov
jedenkrat in 4krat

Srečke jubilejske razstave
(987-1) **à 50 kr.**

priporoča J. C. MAYER, banka v Ljubljani.

**Jutri
žrebanje!**

- I. žrebanje: 25. junija 1898.
- II. žrebanje: 6. avgusta 1898.
- III. žrebanje: 15. septembra 1898.
- IV. žrebanje: 22. oktobra 1898.

10% odleglj.

10% odleg